

Läroplan för den undervisning som förbereder den grundläggande utbildningen i Pedersöre

Innehåll

- 1 Utgångspunkterna för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen
  - 1.1 Utgångspunkterna i Pedersöre
- 2 Den förberedande undervisningens mål och centrala innehåll
  - 2.1 Allmänna mål och samarbete med förskolundervisningen och den grundläggande utbildningen
  - 2.2 Elever som inte är läs- och skrivkunniga
  - 2.3 Mål och centralt innehåll för språkundervisningen
    - 2.3.1 Undervisningens centrala innehåll i Pedersöre kommun
  - 2.4 Undervisning i eget modersmål (hemspråk)
  - 2.5 Övriga språk
  - 2.6 Mål och centralt innehåll för undervisningen i övriga läroämnen
- 3 Verksamhetskulturen
  - 3.1 Lärmiljöer och arbetssätt
  - 3.2 Helhetsskapande undervisning och mångvetenskapliga läroämnen
- 4 Uppgörandet av ett individuellt studieprogram för eleven
- 5 Elevens välbefinnande samt stöd för lärande och skolgång
  - 5.1 Differentiering av undervisningen
  - 5.2 Samarbetet mellan hem och skola
  - 5.3 Elevvård
  - 5.4 Elevhandledning
  - 5.5 Plan för användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder och förfaringsätt
- 6 Elevbedömning
- 7 Intyg
- 8 Avläggande av studier som hör till den grundläggande utbildningens lärokurs under den förberedande undervisningen

Bilaga 1.

Nivåskalan för språkkunskaper

Bilaga 2.

Individuellt studieprogram

Bilaga 3.

Intyg med information om elev med invandrarbakgrund som överförs till annan skola eller grundläggande utbildning

1 Utgångspunkterna för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen

I lagen om grundläggande utbildning föreskrivs om förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen¹. Den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen som ordnas för invandrare, har som mål att ge eleven tillräckliga kunskaper i svenska eller finska och övriga färdigheter som behövs för att inleda förskoleundervisning eller den grundläggande utbildningen samt att främja elevens harmoniska utveckling och integrering i det finländska samhället.

Målet är också att stödja och främja elevens kunskaper i sitt eget modersmål och kännedom om sin egen kultur. Målen för undervisningen bestäms närmare i elevens individuella studieprogram inom ramen för den förberedande undervisningen². Målen ställs upp utgående från elevens kunskaper i svenska eller finska och elevens tidigare skolgång.

Undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen ges 6–10-åringar under minst 900 timmar och äldre elever under minst 1000 timmar. Den som deltar i undervisningen har rätt att flytta över till den grundläggande utbildningen eller förskoleundervisning redan innan ovan nämnda timantal har uppnåtts, om hen klarar av att följa med den grundläggande utbildningen eller förskoleundervisningen³. Den som deltar i undervisningen har enligt lagen om grundläggande utbildning rätt att under arbetsdagarna få undervisning enligt läroplanen, elevhandledning och tillräckligt stöd för lärande och skolgång genast när behov uppstår⁴.

Utbildningsanordnaren beslutar om undervisningsgrupperna i den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen⁵. Förberedande undervisning kan också ordnas för en enda elev. Undervisningsgrupperna bildas enligt elevernas ålder och förutsättningar så att gruppindelningen främjar elevernas sunda växande och utveckling och säkerställer uppnåendet av målen enligt läroplanen och de mål som uppställs i elevernas individuella studieprogram.

Under den förberedande undervisningen integreras eleverna i förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen, i svensk- eller finskspråkiga undervisningsgrupper som motsvarar elevens ålder och elevens eget studieprogram, på det sätt som fastslagits i studieprogrammet. Syftet är att främja integreringen i det finländska samhället, utveckla elevernas studiefärdigheter och kunskaper i svenska eller finska samt mångsidig kompetens och förmåga att tillägna sig innehållet i de olika läroämnena.

1 Lag om grundläggande utbildning (628/1998)

2 Statsrådets förordning om riksomfattande mål för utbildningen enligt lagen om grundläggande utbildning och om timfördelning i den grundläggande utbildningen (422/2012) 5 §

3 Förordning om grundläggande utbildning (852/1998) 3 § (363/2015)

4 Lag om grundläggande utbildning (628/1998) 30 § (642/2010)

5 Förordning om grundläggande utbildning (852/1998) 2 § (893/2010)

1.1 Utgångspunkterna i Pedersöre

Vi strävar efter att grupperna inom den förberedande undervisningen ska bestå av högst åtta elever. Om den förberedande gruppen har fler elever eller elever i behov av särskilt stöd ska där förutom läraren finnas extra personal. Om gruppstorleken är under tio, ges en elev inom den förberedande undervisningen möjlighet att fortsätta studera i den förberedande gruppen också efter att 900/1000 timmar har erhållits, om det anses vara till nytta för honom/henne.

Om elever integreras under den förberedande undervisningen i något läroämne ska vi sträva efter att beakta förutom åldersnivå även elevens beredskap och färdighetsnivå. En invandrare i förskoleåldern borde i mån av möjlighet integreras i en vanlig förskolegrupp, där inläringen av språket lättast sker genom lek och aktivitet. I förskolegruppen bör eleven i den förberedande undervisningen få tillräckligt med stöd.

För att integreringen ska vara så naturlig som möjligt bör den förberedande undervisningen i mån av möjlighet arrangeras i närheten av närskolan. Integreringen främjas om barn och elever kan vara delaktiga i skolans kultur och delta i t.ex. konst- och färdighetsämnen och gemensamma samlingar.

2 Den förberedande undervisningens mål och centrala innehåll

2.1 Allmänna mål och samarbete med den grundläggande utbildningen

Undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen har som mål att främja elevens kunskaper i svenska eller finska, hens harmoniska utveckling och integrering i det finländska samhället samt att ge nödvändiga förutsättningar för att flytta över till den grundläggande utbildningen. I den förberedande undervisningen utvecklas elevens mångsidiga kompetens och eleven ges undervisning i läroämnena i den grundläggande utbildningen och i mån av möjlighet i elevens eget modersmål på ett sätt som anges närmare i elevens studieprogram. I utvecklandet av mångsidig kompetens och i undervisningen av de olika läroämnena följs i tillämpliga delar grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen.

Då man definierar mål, väljer innehåll och planerar undervisningsarrangemang ska man beakta elevernas varierande ålder, studiefärdigheter och inlärningsbakgrund. Undervisningen ska differentieras enligt elevernas ålders- och utvecklingsstadium. Elevernas språkliga färdigheter och kulturella bakgrund ska beaktas och varje elevs språkliga och kulturella identitet ska stödjas på ett mångsidigt sätt. Då eleven i undervisningen får stöd på sitt eget modersmål främjas tillägnet av innehållet i de olika läroämnena. Den förberedande undervisningen ska främja jämlikhet och jämställdhet mellan könen.

Om en elev har svaga läs- och/eller skrivefärdigheter, ska målen i elevens individuella studieprogram ställas upp så att undervisningen i läsning och skrivning är lämplig för elevens

kunskaps- och åldersnivå. Undervisning i elevens eget modersmål främjar också elevens läs- och skrivfärdigheter. Tillräckligt med tid ska reserveras för att eleven ska tillägna sig och befästa sina läs- och skrivfärdigheter. Om elevens färdigheter inte är tillräckliga för studier inom den grundläggande utbildningen, är det viktigt att i elevens studieprogram fästa särskild vikt vid att eleven får tillräckligt stöd i rätt tid vid övergången till den grundläggande utbildningen. Vid behov ska eleven ha möjlighet att fortsätta inom den förberedande undervisningen, övergå till att studera enligt ett årskurslöst studieprogram eller på annat sätt med de stödåtgärder som bäst passar eleven. En icke läs- och skrivkunnig elev som flyttar över till den grundläggande utbildningen ska få tillräckligt stöd.

Samarbete och information är viktig mellan lärarna inom den förberedande och den grundläggande utbildningen. I den förberedande undervisningen undervisas eleverna i svenska som andra språk och i övriga ämnen till lämpliga delar enligt läroplanen för den grundläggande utbildningen. Eleverna i den förberedande undervisningen deltar i skolans gemensamma tillställningar. Samverkan mellan skolans övriga elever bidrar till språkutvecklingen och uppkomsten av sociala relationer.

2.2 Elever som inte är läs- och skrivkunniga

För barn och unga med dålig läs- och skrivkunnighet betonas i den förberedande undervisningen inläring av dessa färdigheter. Målen i det egna studieprogrammet ställs så att undervisningen är lämplig för elevens färdighets- och åldersnivå. Innehållen väljs så att de hjälper eleverna att klara sig i vardagssituationer, stödjer elevens integrering och utvecklingen av identiteten som elev. Studier i det egna modersmålet främjar elevens inlärningsfärdigheter och förstärker den kulturella identiteten.

För tillägnandet och befästandet av läs- och skrivkunnigheten reserveras tillräckligt med tid. Om elevens färdigheter inte är tillräckliga för studier inom den grundläggande utbildningen, ska i elevens eget studieprogram ägnas uppmärksamhet åt tidtabellen för övergången till den grundläggande utbildningen. Vid behov ska eleven ha möjlighet att fortsätta inom den förberedande undervisningen, övergå till att studera i enlighet med ett årskurslöst studieprogram eller på annat sätt med de stödåtgärder som bäst passar honom eller henne. En elev som inte är läs- och skrivkunnig och som flyttar över till den grundläggande utbildningen ska få tillräckligt stöd.

2.3 Svenska eller finska som andraspråk och litteratur

I den förberedande undervisningen är huvudvikten lagd på studier i svenska eller finska som andraspråk och litteratur, där målet är elementär språkfärdighet stadd i utveckling. Undervisningen följer i tillämpliga delar grunderna för läroplanen för svenska eller finska som andraspråk och litteratur i den grundläggande utbildningen. Studierna i svenska eller finska som andraspråk och litteratur utgör grunden för alla övriga studier. I den förberedande undervisningen är syftet med undervisningen i svenska eller finska som andraspråk och litteratur

att ge eleverna tillräckliga färdigheter för att flytta över till den grundläggande utbildningen. Elevens skol- och studiebakgrund och eventuella tidigare kunskaper i svenska eller finska ska beaktas i undervisningen. I elevens individuella studieprogram definieras målen och innehållet för undervisningen i svenska eller finska enligt elevens kunskaps- och åldersnivå.

I den förberedande undervisningen är huvudvikten lagd på studier i svenska som andraspråk. Undervisningen följer i tillämpliga delar grunderna för läroplanen för svenska som andraspråk i den grundläggande utbildningen. Studierna i svenska som andraspråk utgör grunden för alla övriga studier. I den förberedande undervisningen är syftet med undervisningen i svenska som andraspråk att ge eleverna tillräckliga färdigheter för att flytta över till den grundläggande utbildningen. Elevens skol- och studiebakgrund och eventuella tidigare kunskaper i svenska ska beaktas i undervisningen. I det individuella studieprogram som görs upp för eleven definieras mål och innehåll som motsvarar elevens färdighets- och åldersnivå.

Utgångspunkten för svenska som andra språk är; elevens helhetssituation ålder, språkliga färdighet och skolbakgrund. Det allmänna målet för undervisningen i svenska som andraspråk är att ge eleverna sådana grundläggande språkliga kunskaper och färdigheter att de kan fungera i en finlandssvensk miljö. Studierna i svenska och elevens eget modersmål skapar tillsammans förutsättningar för en funktionell tvåspråkighet. Eleven ska uppnå färdigheter i tal, läsning, skrivning, samt hör- och läsförståelse. Eleven ska få ett basordförråd och lära sig de grundläggande strukturerna i svenska för att kunna göra sig förstådd i skolan, i sociala och vardagliga situationer. Eleven ska även få kännedom om den finländska och den finlandssvenska kulturen.

2.3 Undervisningens centrala innehåll i Pedersöre kommun

Att kommunicera

- berätta om sig själv, sin familj och släkt
- träna korrekt uttal
- att återberätta, hörförståelse
- turtagning i diskussion
- olika lekar och spel i små grupper
- dramatisera olika känslor och yrken

Att tolka texter

- att väcka intresse för läsning
- högläsning och tyst läsning i egen takt
- läsförståelse
- öva att läsa ljudstridiga ord: o/å, e/ä, u/y samt ng-, j-, tj- och sj-ljud
- att använda ordböcker och uppslagsverk
- utveckla basordförrådet om färger, mat, möbler, kroppen, kläder, väder, skolan, gården, närmiljön, sport och fritid, klockan, pengar
- begrepp i de aktuella läroämnena

Att producera texter

- alfabetet, forma bokstäver, ljuda bokstäver, alfabetisk ordning, läsriktning
- skriva för hand och på dator
- skriva enkla texter där ord och bild samspelar
- stavning av högfrekventa ord

Förmåga att förstå språk, kultur och litteratur

- kultur och litteratur
- sånger och fester
- Finland i jämförelse med andra länder
- regler i skolan och samhället
- trafiken
- allemansrätten

Grammatik och språklära

- frågeord
- ordklasser   substantiv: singularis och plural, bestämd och obestämd form
                              verb: olika tidsformer
                              adjektiv och dess komparation
                              pronomen
                              räkneord

2.4 Undervisning i eget modersmål (hemspråk)

Syftet med undervisningen i elevens eget modersmål är att stödja och främja elevens kunskaper i sitt modersmål, kunskapen om den egna kulturella bakgrunden och utvecklingen av den kulturella identiteten. Goda kunskaper i modersmålet skapar också förutsättningar för att lära sig svenska och för annat lärande som sker på detta språk. För eleverna ordnas undervisning i den mån det är möjligt.

I undervisningen i elevens eget modersmål ska beskrivningarna av mål, innehåll och bedömning av elevens lärande iakttas i enlighet med bilagan till grunderna för läroplanen. Elevens kunskaper i modersmålet stöds och bevaras även på olika sätt i samarbete med familjen.

Vi strävar efter att ge eleven undervisning i hans eget modersmål. Undervisning i det egna modersmålet omfattar 2 veckotimmar och ordnas utanför den allmänna undervisningen. Detta är inte undervisning som omfattas av lagen om grundläggande undervisning och bedöms således inte med betyg. Samarbetet mellan läraren i den förberedande undervisningen och läraren som undervisar i det egna modersmålet är viktigt. Vi försöker i undervisningen ta stöd av den som talar elevens modersmål.

2.5 Övriga språk

I grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen ingår mål för undervisningen i främmande språk. I den förberedande undervisningen följs dessa läroplansgrunder i tillämpliga delar. Elevens studier i främmande språk ordnas enligt kommunens språkprogram. De språkliga färdigheterna avgör i vilken mån studier i främmande språk kan ingå i elevens eget studieprogram under den förberedande undervisningen.

I Pedersöre kan studier i finska och engelska kan påbörjas när eleven har de språkliga förutsättningar som krävs.

2.6 Övriga läroämnen

Utgångspunkten för undervisningen i övriga läroämnen är elevens tidigare studier. Under den förberedande undervisningen följer målen och innehållet för de övriga läroämnena i tillämpliga delar målen och innehållet i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. Vid planeringen av innehållet ska centrala begrepp, arbetsätt och redskap för varje läroämne beaktas. I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska läroämnena väljas så att eleven efter den förberedande undervisningen kan studera i en grupp i förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen som anvisas eleven. I förlängningen ska eleven ha möjlighet att slutföra den grundläggande utbildningen i Finland. Utgångspunkt för planeringen av studierna är beskrivningen av undervisningens uppdrag och av övergångarna i de aktuella årskurserna i den grundläggande utbildningen och de läroämnen som studeras enligt årskurs10.

Undervisning och stöd på det egna modersmålet främjar elevens studier och integrering. Den tilläggs kunskap som man får om elevens kunskapsnivå med hjälp av undervisningen och stödet på det egna språket är till hjälp då man ställer upp mål för de övriga läroämnena. På det sättet kan eleven gå framåt i ämnesstudierna även om kunskaperna i svenska eller finska utvecklas långsammare än de övriga färdigheterna. Undervisning och stöd på det egna språket ges enligt elevens behov i den mån det är möjligt. I undervisningen kan man också utnyttja elevens kunskaper om det egna språk- och kulturområdets natur, levnadssätt, historia och samhälle, språk och kulturer.

I Pedersöre väljer vi innehållet i de olika läroämnena med tanke på den årskurs som eleven ska övergå till. Vi strävar efter att låta eleverna inom den förberedande undervisningen bekanta sig med sin nya närmiljö.

2.7 Religion

Eleverna har rätt att få undervisning i sin egen religion om det finns minst tre elever i kommunen vars vårdnadshavare anhåller om det. Undervisning i livsåskådning är ett annat alternativ. Om

eleven kommer att delta i den evangeliska lutherska religionsundervisningen bör man få ett skriftligt godkännande om detta från vårdnadshavarna.

3 Verksamhetskulturen

En skolas verksamhetskultur är dess historiskt och kulturellt formade sätt att arbeta. Eftersom eleverna i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen kommer från olika kulturer och skolkulturer, är det viktigt att skapa och utveckla en gemensam verksamhetskultur. Verksamhetskulturen ska bygga på principen om en lärande organisation. Den ska stödja samtliga medlemmars välbefinnande och lärande. Verksamhetskulturen ska kontinuerligt utvecklas som en del av hela skolans verksamhetskultur. Vid definition av verksamhetskulturen i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen kan man även utgå från Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014⁶

3.1 Lärmiljöer och arbetsätt

I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska man utnyttja lärmiljöer som ger möjlighet till upplevelser och aktiviteter samt använda mångsidiga pedagogiska metoder

och arbetsätt. Mångsidiga lärmiljöer erbjuder eleverna meningsfulla och varierande möjligheter att använda språket i olika kommunikationssituationer. Olika situationer utvecklar elevens förmåga att fungera både som enskild individ och som medlem i gruppen och ger färdigheter för livslångt lärande. Olika lärmiljöer ger också eleven möjlighet att lära känna den finländska kulturen och främjar integreringen i närsamhället och i vidare bemärkelse i det finländska samhället. Undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen är en del av den grundläggande utbildningen och verksamhetskulturen i skolan, men påverkar också utvecklandet av skolans övriga verksamhetskultur och förfaringsätt. Under den förberedande undervisningen tar eleverna till sig arbetsätten i den grundläggande utbildningen. Målet är att eleverna småningom också själva kan ställa upp egna mål för sitt lärande och utvecklar sin förmåga att lära sig. Därför är det viktigt att arbetsätten är mångsidiga, stimulerande och differentierade.

Under undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska eleverna också steg för steg lära sig att arbeta självständigt och i grupp samt utveckla sin digitala kompetens och sin förmåga att söka information. Lärandet är bundet till elevens tidigare kunskaper och lärstrategier och är således individuellt. Eftersom olika läroämnen och deras sätt att använda språket är centrala i den förberedande undervisningen, förutsätter undervisningen i alla läroämnen språkmedvetna arbetsätt. Det är viktigt att kunna läsa, förstå, tolka och producera olika texter. Språkmedvetna arbetsätt förutsätter samarbete mellan lärarna och en delad förståelse om språkets betydelse för lärandet.

⁶ Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014 (Utbildningsstyrelsens föreskrifter och anvisningar 2014: 96)

3.2 Helhetsskapande undervisning och mångvetenskapliga lärområden

Helhetsskapande undervisning är en viktig del av verksamhetskulturen i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen. Målet med undervisningen är att hjälpa eleverna att kombinera kunskaper och färdigheter i svenska eller finska med kunskaper och färdigheter i olika läroämnen samt att i samverkan med andra strukturera dem till meningsfulla helheter. Arbetsperioder då eleverna studerar helheter och kombinerar och undersöker olika vetenskapsgrenar ger dem möjlighet att tillämpa sina kunskaper och får dem att känna sig delaktiga i att bygga upp gemensam kunskap. Detta stärker elevernas förmåga att förstå vilken betydelse det som de lär sig i skolan har för det egna livet och den egna gruppen och i ett vidare perspektiv för samhället och mänskligheten. Samtidigt får eleverna redskap för att vidga och strukturera sin världsbild.

Helhetsskapande undervisning förutsätter ett pedagogiskt grepp, som gäller både undervisningens innehåll och arbetsmetoder, där man inom undervisningen i varje läroämne och i synnerhet över läroämnesgränserna studerar olika teman eller företeelser i den verkliga världen som helheter. Omfattningen och sättet på vilket man genomför helhetsskapande undervisning kan variera beroende på elevernas behov och målen för undervisningen.

Mångvetenskapliga lärområden som omfattar det svenska eller finska språket samt andra läroämnen främjar utvecklingen av elevens mångsidiga kompetens i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen. Innehållet i lärområdena ska planeras lokalt så att det återspeglar principerna för verksamhetskulturen i den förberedande undervisningen.

De mångvetenskapliga lärområdena ska planeras och genomföras utgåendefrån de lokala resurserna och möjligheterna. Lärområdena erbjuder ett bra tillfälle för samarbete mellan skolan och det övriga samhället. Lärarnas och elevernas motivation ökar när de ämnen som behandlas har lokal anknytning, är aktuella och har samhällsrelaterad betydelse. Innehållet i lärområdena ska väljas enligt principerna för verksamhetskulturen och så att det intresserar eleverna och lämpar sig för samarbete mellan läroämnen och lärare. I studierna utnyttjas infallsvinklar, begrepp och metoder som utvecklar kunskaperna i svenska eller finska och som är kännetecknande för de olika läroämnena. Till läroplanen bifogas de planer som gäller för den grundläggande utbildningen för samarbete med utomstående aktörer som stödjer genomförandet av de mångvetenskapliga lärområdena.

4 Uppgörandet av ett individuellt studieprogram

Eftersom språkkunskaperna och de övriga färdigheterna varierar bland eleverna i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen, finns det ingen fastställd timfördelning eller lärokurs för den förberedande undervisningen, utan ett eget studieprogram görs upp för varje elev.

I studieprogrammet antecknas:

- elevens utgångsnivå, t.ex. skolgångshistoria, språkkunskaper och styrkor
- de individuella målen för elevens lärande, som granskas med jämna mellanrum
- vilka läroämnen som studeras, timantalen och undervisningens innehåll
- elevens studier i undervisningsgruppen i den förberedande undervisningen och integrering i den grundläggande utbildningen
- handledningen av eleven och eventuella stödåtgärder

Studieprogrammet kan vara en del av elevens integrationsplan i enlighet med integrationslagen. I den förberedande undervisningen kan man också göra upp ett individuellt studieprogram.

*För varje elev med invandrarbakgrund gör läraren i den förberedande undervisningen, den blivande läraren och specialläraren upp ett individuellt studieprogram som delges vårdnadshavaren. Studieprogrammet uppgörs inom tre månader efter att den förberedande undervisningen inletts. Studieprogrammet ska innehålla en plan för elevens lärande och hur studierna ska arrangeras. Invandrarelevens behov och förutsättningar inverkar på antalet läroämnen och stödåtgärdernas karaktär. **Bilaga 2***

För att utröna på vilken nivå en elev befinner sig kan följande plan användas. En kartläggning av elevens eventuella tidigare skolgång och kunskap ska göras i ett tidigt skede. Rektor, klasslärare/ämneslärare, studiehandledare och FBULärare/SV2lärare ska samarbeta kring och ansvara för att kartläggningen av elevens tidigare skolgång och kunskaper genomförs och dokumenteras. Hemspråkläraren kan delta för att underlätta kartläggningen, tolk kan också användas. Efter kartläggningen tas beslut om strategi för elevens framtida skolgång. Om eleven är i åldern 6-7 föreslås att eleven påbörjar sin skolgång i förskolan men i övriga åldrar strävar vi till att eleven ska påbörja sin skolgång i åk enligt ålder eller 1-2 klasser under sin åldersnivå. Om eleven är nyinflyttad till landet eller om kunskaperna i svenska är bristfälliga så ska eleven påbörja sin skolgång i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen.

4.1 Kartlägningsmaterial

Våren 2016 finns inget finländskt kartlägningsmaterial till förfogande. Eventuellt kan det rikssvenska kartlägningsmaterialet för nyanlända på www.skolverket.se användas.

4.2 Undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen, FBU

Barn och unga i läropliktsåldern och förskoleåldern mellan 6 och 17 år kan få undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. Den förberedande undervisningen är särskilt avsedd och planerad för barn och unga med invandrarbakgrund och för vilka kunskaperna i svenska eller andra färdigheter inte är tillräckliga för studier i den grundläggande utbildningen. Både de som nyligen har flyttat till Finland och de som har invandrarbakgrund men är födda i Finland kan delta i undervisningen. För att få delta krävs inte uppehållstillstånd. Undervisningen

skaparen god grund för skolgången i Finland. Genom att ordna den kan man stödja eleven i både lärandet och integrationen⁷.

Syftet med undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen är framför allt att ge barn och unga med invandrarbakgrund tillräckliga kunskaper i svenska och övriga färdigheter som behövs för att klara sig i förskoleundervisning eller i grundläggande utbildning. Syftet är också att stödja elevernas harmoniska utveckling och integration i det finländska samhället. Samtidigt är det viktigt att undervisningen också stödjer elevens eget modersmål och kännedomen om den egna kulturen. I den förberedande utbildningen är målet att eleven ska uppnå grundläggande kunskaper i svenska så att denne i mån av möjlighet kan integreras i den grundläggande utbildningen enligt sin ålder. Om elevens färdigheter inte är tillräckliga för studier inom den grundläggande utbildningen, är det viktigt att i elevens studieprogram fästa särskild vikt vid att eleven får tillräckligt stöd i rätt tid vid övergången till den grundläggande utbildningen. Vid behov ska eleven ha möjlighet att fortsätta inom den förberedande undervisningen, studera enligt ett årskurslöst studieprogram eller få de stödåtgärder som bäst passar eleven.

Förberedande undervisning är en årskurslös undervisningsgrupp där eleven erhåller kunskaper i det svenska språket och i matematik utgående från kartläggningen som gjorts.

5 Elevens välbefinnande samt stöd för lärande och skolgång

Undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska utveckla förmåga att identifiera värden och principer för ett gott liv som förenar olika kulturer. Studierna ska stärka elevernas förmåga att ta del av ett samhälle som präglas av kulturell mångfald och att agera i mångkulturella miljöer. Undervisningen ska uppmuntra samverkan mellan olika kulturgrupper och med den finländska befolkningen. Goda etniska relationer ska främjas i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen. Ingen form av diskriminering, rasism, våld eller mobbning ska accepteras. I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska man som helhet värna om elevens välbefinnande och därtill relaterade frågor, såsom samarbete mellan hem och skola, tillräcklig elevvård och elevhandledning. För beskrivningen av detta kan grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen i tillämpliga delar utnyttjas. Om det under undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen framgår att en elev behöver stöd för lärande och skolgång, ska stödet ges på det sätt som bäst passar eleven.

När det under den förberedande undervisningen framgår att en elev behöver stöd för studierna, ska stödet ges eleven på det sätt som bäst passar hen. I den förberedande undervisningen ges eleverna vid behov stödundervisning, stödåtgärder som ges av elevvården och specialundervisning på deltid. Om det stöd eleven får inte är tillräckligt, ska elevens behov av särskilt stöd kartläggas.

5.1 Differentiering av undervisningen

I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen skiljer sig eleverna från varandra beträffande språkkunskaper, inlärnings- och studiefärdigheter, intressen, motivation och förutsättningar för lärande. Den förberedande undervisningen ska om möjligt ordnas med beaktande av dessa skillnader mellan eleverna.

Elever i olika åldrar eller med språkkunskaper på olika nivåer kan till exempel delas in i egna grupper. Elevernas olika förutsättningar för lärande kan dessutom beaktas genom differentiering av undervisningen. Den förberedande undervisningen ska utvecklas målinriktat och långsiktigt som en sammanhängande helhet, där språkkunskaper och övriga färdigheter kontinuerligt utvecklas. Eleverna får också möjligheter att lära sig av varandra och att stödja och fungera som språkliga modeller för varandra. Lärarens kommunikativa stöd är centralt och hjälper eleven att klara av även sådana uppgifter, som kanske vore omöjliga att klara av på egen hand. En fungerande undervisningssituation förutsätter planering som i sin tur förutsätter god elevkännedom. Det betyder att det är bra om läraren känner till bl.a. elevernas studievanor, attityder gentemot svenska språket samt deras uppfattning om hur viktigt och hur svårt det är att lära sig svenska samt elevernas utgångsnivå inom de olika delområdena av språkkunskap.

Utgående från denna bakgrundsinformation kan läraren vid behov differentiera undervisningen i olika läroämnen, bland annat med avseende på lärostoffets djup eller omfattning, metoder, arbetssätt eller material. I praktiken innebär differentiering först och främst val av innehåll och ändamålsenliga undervisningsarrangemang. Det är viktigt att varje elev får uppgifter av lämplig svårighetsgrad enligt sin färdighetsnivå. Det är också viktigt att ta reda på eventuella inlärningssvårigheter för att kunna beakta behovet av stöd.

5.2 Samarbetet mellan hem och skola

Utbildningsanordnaren skapar förutsättningar för samarbetet mellan hem och skola. Utgångspunkten för samarbetet är att parterna behandlas och respekteras lika och jämställt. Målet är att få till stånd en dialog som stöder elevens växande och lärande.

I samarbetet mellan hem och skola beaktas familjernas språk- och kulturbakgrund. Vårdnadshavarna informeras om den finländska skolan och det finländska utbildningssystemet, läroplanen, elevbedömningen, undervisningsmetoderna och det individuella studieprogram som används i den förberedande undervisningen. Familjerna informeras om övergången till den grundläggande utbildningen och om möjligheterna till fortsatta studier efter den grundläggande utbildningen.

5.3 Elevvård

I undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen ska elevvården ordnas och genomföras enligt samma principer, och eleverna ska ha samma rättigheter som i elevvården i den grundläggande utbildningen. Enligt lagen om elev- och studerandevård ska

utbildningsanordnaren utarbeta en elevvårdsplan för varje skola. Föreskrifter om planen finns i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen⁸. Den skolspecifika elevvårdsplanen för undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen kan inkluderas i den skolspecifika elevvårdsplanen för den grundläggande utbildningen. Den skolspecifika elevvårdsplanen ska också innehålla en plan för att skydda eleverna mot våld, mobbning och trakasseri.

I undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen har eleven rätt till sådan avgiftsfri elevvård som förutsätts för att eleven ska kunna delta i undervisningen. Skolgemenskapens och de enskilda elevernas hälsa, välbefinnande och trygghet ska beaktas i allt skolarbete. Elevvården är en gemensam uppgift för alla som arbetar i skolgemenskapen och för alla som ansvarar för elevvårdstjänsterna. Elevvården ska bestå av både gemensam och individuell elevvård. I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska den gemensamma elevvården vara en del av den gemensamma verksamhetskulturen och det primära sättet att genomföra elevvård. Den gemensamma elevvården ska vara förebyggande och stärka atmosfären av delaktighet, omsorg och trygghet. Var och en i skolgemenskapen ska respekteras som individ. Diskriminering, våld, mobbning eller rasism accepteras inte. Eleverna ska handledas att värdesätta såväl sin egen som omgivningens kulturella, språkliga och konfessionella mångfald.

Elevvårdsarbetet ska utgå från elevens bästa. Den individuella elevvården ska genomföras med elevens och vid behov med vårdnadshavarens samtycke. Psykolog- och kuratorstjänster samt skolhälsovårdstjänster ska vara tillgängliga för eleven och ordnas inom lagstadgad tid. Elevens individuella förutsättningar, resurser och behov ska beaktas i vardagen i den förberedande undervisningen och vid planeringen och genomförandet av stöd. Arbetet ska bygga på elevens och vårdnadshavarens delaktighet, konfidentialitet och respektfull kommunikation. För att säkerställa delaktigheten ska det finnas tillgång till sådana tolkningstjänster som behövs.

Yrkesövergripande samarbete är viktigt inom elevvården i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. Elevvården ska ordnas genom samarbete mellan undervisningsväsendet och social- och hälsovårdsväsendet så att den bildar en fungerande helhet. Elevvården ska genomföras i samverkan med eleven, vårdnadshavaren och vid behov med andra samarbetsparter, exempelvis den instans som ansvarar för familjens integrationsplan. De berörda parterna ska systematiskt informeras om förfaringssätten och tjänsterna inom elevvården. Vårdnadshavarna ska också informeras om det finländska utbildningssystemets och den finländska social- och hälsovårdens förfaringssätt och tillgänglighet.

5.4 Elevhandledning

I läroplanen slås fast hur elevhandledningen ska genomföras i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. Syftet med elevhandledningen är att utveckla elevens förutsättningar för lärande och stödja hans sociala utveckling samt att förebygga inlärningssvårigheter. Genom elevhandledningen stöds utvecklingen av studiefärdigheterna och

de kunskaper och färdigheter som eleven behöver för livsplaneringen.Handledningen kan genomföras enligt de mål för handledningsverksamheten som beskrivs i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen.

Vid planeringen av en övergång till den grundläggande utbildningen ska man försäkra sig om att information om elevens färdigheter och framsteg i den förberedande undervisningen går vidare till följande skola. Eleven och vårdnadshavaren ska i god tid ges möjlighet att bekanta sig med den kommande skolan. Vid elevhandledningen i den förberedande undervisningen ska man också fästa vikt vid att eleven har en uppfattning om sina möjligheter i de fortsatta studierna och i arbetslivet.

5.5 Plan för användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder och förfaringssätt

Den som deltar i utbildning har rätt till en trygg studiemiljö, arbetsro och ostörda studier. Skolan kan påverka arbetsron på många sätt, främst genom lärarens handledning och respons, samarbete, gemensamt ansvar och omsorg. Genom att utveckla pedagogiska lösningar och bygga upp en atmosfär som präglas av förtroende och omsorg skapas förutsättningar för en bra arbetsro. För att trygga arbetsron och ta itu med olämpligt uppförande har utbildningsanordnaren också rätt att använda fostrande samtal och olika disciplinära åtgärder. Om förfaringssätten vid fostrande samtal och disciplinära åtgärder regleras i lagen om grundläggande utbildning⁹.

Fostrande samtal används som första åtgärd för att ta itu med en elevs olämpliga uppförande. Syftet med samtalet är att tillsammans med eleven specificera den gärning eller försummelse som föranlett åtgärden, höra eleven, utreda orsakerna till och konsekvenserna av uppförandet i mera omfattande utsträckning samt fundera över hur situationen kan förbättras. Avsikten med åtgärden är att komma fram till hur elevens uppförande i skolan och elevens välbefinnande kan förbättras. Utbildningsanordnaren beslutar i hura fall fostrande samtal används.

Disciplinära åtgärder är enligt lagen om grundläggande utbildning kvarsittning, skriftlig varning och avstängning för viss tid. En elev som stör undervisningen kan uppmanas att lämna klassrummet eller det rum där undervisningen ges, eller en skoltillställning. En elev kan dessutom förvägras rätt att delta i undervisningen för högst den återstående arbetsdagen, om eleven uppför sig våldsamt eller hotfullt och hotar säkerheten för en annan elev eller person eller om undervisningen eller därtill hörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av elevens störande beteende¹⁰.

9 Lag om grundläggande utbildning (628/1998) 35 a § (1267/2013), 36 § (477/2003) och 36 a § (1267/2013)

10 Lag om grundläggande utbildning 36 § (477/2003) och 36 a - 36 i § (1267/2013)

Lagen om grundläggande utbildning förpliktar utbildningsanordnaren att i samband med läroplanen utarbeta en plan och anvisningar om användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder och förfaringssätt¹¹. Syftet med planen är att se till att förfaringssätten är lagenliga och enhetliga och att eleverna behandlas jämlikt. Planen bidrar också till att skolans ordningsregler följs. Utbildningsanordnaren ska se till att varje skola har en plan för

användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder. Den skolvisa planen kan utarbetas separat eller inkluderas i den eventuella skolvisa läroplanen. Planen kan utarbetas gemensamt för alla utbildningsanordnarens skolor eller så att planens struktur och de centrala gemensamma riktlinjerna ingår i den lokala läroplanen och planen sedan preciseras skolvis.

Vid utarbetandet av planen är det viktigt att notera att endast disciplinära åtgärder som nämns i lagen får användas och att man vid användningen av disciplinära åtgärder ska iaktta de allmänna rättsskyddsprinciperna inom förvaltningen. Användningen av åtgärder ska grunda sig på sakliga, allmänt godtagbara och objektiva skäl. Konsekvenserna av likartade gärningar ska vara de samma, oberoende av gärningsman, dock så att upprepade gärningar kan anses som en försvårande omständighet. De disciplinära konsekvenserna ska stå i proportion till gärningen. Också elevens ålder och utvecklingsstadium ska beaktas. Disciplinära åtgärder får inte användas på ett sätt som kränker eller förolämpar eleven. Utbildningsanordnaren beslutar om vilka parter som ska delta i utarbetandet och beredningen av planen. Eleverna ska enligt lagen ges möjlighet att delta i beredningen av planen¹¹. Samarbete med vårdnadshavarna och företrädare för bland annat social- och hälsovården stödjer genomförandet av planen. Personalen och elevkåren ska höras innan planen godkänns eller uppdateras.

6 Elevbedömning

I läroplanen bestäms om bedömningen av elever som deltar i den förberedande undervisningen och om det intyg de får. Bedömningen ska vara vägledande, sporrande och mångsidig. Elevens förutsättningar för självvärdering ska utvecklas. Med hjälp av bedömningen ges eleven i den förberedande undervisningen också en bild av kraven i den grundläggande utbildningen.

Elevens kunskaper i svenska bedöms på nivåskalan för språkkunskaper. **Bilaga 1**

I den förberedande undervisningen används inte sifferbedömning. Bedömningen görs i samråd mellan alla lärare som undervisar eleven. Bedömningen bygger på fortgående och mångsidig observation av de kunskaper och färdigheter som eleven visar.

*En verbal bedömning kan göras i slutet av höst- och vårterminen. Elevens framsteg bedöms enligt de mål som uppgjorts i det individuella studieprogrammet. Bedömningen utformas så att elevens bristande språkkunskaper inte påverkar bedömningen. **Det som bedöms är elevens kunskaper i ämnet, inte förmågan att formulera sig.** Verbal- och sifferbedömning kan ges parallellt i ämnen där eleven är integrerad, beroende på årskurs. I avgångsbetyget för den grundläggande utbildningen skall eleven bedömas med siffror.*

11 Lag om grundläggande utbildning 29 § (1267/2013)

12 Lag om grundläggande utbildning 47 a § (1267/2013)

7 Intyg

Som avslutning på den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen får eleven ett intyg över deltagande i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. I intyget antecknas undervisningens omfattning, vilka läroämnen som studerats, deras omfattning och undervisningens innehåll. I intyget ges en beskrivning av elevens framsteg under den förberedande undervisningen.

Eleven får som avslutning på den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen ett intyg. I intyget antecknas uppgifter om elevens sociala färdigheter (uppförande), studiefärdigheter och språkkunskaper i svenska (förståelse, läsning, muntliga och skriftliga färdigheter). Om eleven flyttar från orten får han/hon ett intyg över hur studierna framskridit.

Bilaga 3.

8 Avläggande av studier som hör till den grundläggande utbildningens lärokurs under den förberedande undervisningen

Studieprogrammet för en elev i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen kan innehålla studier i olika läroämnen enligt lärokursen för den grundläggande utbildningen. Eleven kan få ett betyg över att ha slutfört ovan nämnda studier med godkänt vitsord genom att delta i en särskild examen enligt lagen om grundläggande utbildning¹².

Den som deltar i en särskild examen ska visa att hens kunskaper och färdigheter i de olika läroämnena motsvarar de kunskaper och färdigheter som ingår i den grundläggande utbildningens lärokurs¹⁴. Elevens kunskaper bedöms i förhållande till de mål för de olika läroämnena som

definieras i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen och som preciseras i den lokala läroplanen. Som hjälp vid fastställandet av elevens kunskapsnivå används profilen för goda kunskaper och kriterierna vid slutbedömningen i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. I den särskilda examen kan avläggas läroämnets hela lärokurs eller delar av den, till exempel lärokursen för en bestämd årskurs.

Till den som har avlagt en särskild examen med godkänt resultat ges ett betyg över att den grundläggande utbildningens lärokurs har fullgjorts helt eller delvis¹⁵. Bestämmelserna om de betyg som används i särskild examen ingår i Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen.

12 Lag om grundläggande utbildning (628/1998) 38 §

13 Lag om grundläggande utbildning (628/1998) 18 §

14 Förordning om grundläggande utbildning (852/1998) 23 §

15 Förordning om grundläggande utbildning (852/1998) 23 §

Nivåskalan för språkkunskaper

Nivåskalan är en i Finland utarbetad tillämpning av de skalor som ingår i den allmänneuropeiska referensramen för undervisning, inläring och bedömning av språk som utvecklats av Europarådet. Färdighetsnivå A1 Begränsad kommunikation i de mest bekanta situationerna

A1.1 De första grunderna i språket

Hörförståelse:

- Förstår ett mycket begränsat antal av de allra vanligaste orden och fraserna (hälsningar, namn, tal, uppmaningar) i vardagliga sammanhang.
- Förstår trots ansträngning inte mer än det allra mest elementära språkstoffet.
- Behöver väldigt mycket hjälp: upprepning, gester, översättning.

Tal:

- Kan med korta satser svara på enkla frågor som gäller en själv. Kommunikationen är beroende av samtalspartnern och talaren måste kanske tillgripa sitt modersmål eller gester.
- Det kan finnas många långa pauser, upprepningar och avbrott i talet.
- Uttalet kan orsaka stora förståelseproblem.
- Behärskar ett mycket begränsat ordförråd och några inlärd standarduttryck.
- Talaren är oförmögen att uttrycka sig fritt och ledigt, men de få klichéartade uttryck han eller hon behärskar, kan vara ganska felfria.

Läsförståelse:

- Känner till skriftsystemet men förstår mycket lite av texten.
- Känner igen ett litet antal bekanta ord och korta fraser och kan förknippa dem med bilder.
- Förmågan att förstå obekanta ord ens i mycket förutsebara sammanhang är ytterst begränsad.

Skrivning:

- Kan delge sina omedelbara behov i mycket korta ordalag.
- Kan skriva språkets bokstäver och siffror med bokstäver, anteckna sina personuppgifter och skriva vissa bekanta ord och fraser.
- Behärskar ett antal enskilda ord och uttryck.
- Är inte förmögen att uttrycka sig fritt men kan skriva vissa ord och uttryck rätt.

A1.2 Elementär språkfärdighet stadd i utveckling

Hörförståelse:

- Förstår ett begränsat antal ord, korta satser, frågor och uppmaningar som gäller personliga angelägenheter eller den aktuella situationen.
- Måste anstränga sig för att förstå till och med enkla yttranden som inte tydligt anknyter till situationen.
- Behöver mycket hjälp: långsammare tal, upprepning, gester och översättning.

Tal:

- Kan i någon mån uppge vissa omedelbara behov och fråga och svara i dialoger som handlar om grundläggande personuppgifter. Behöver ofta hjälp av sin samtalspartner.
- Pauser och andra avbrott förekommer i talet.
- Uttalet kan ofta vålla förståelseproblem.
- Har ett mycket begränsat ordförråd, kan vissa situationsbundna uttryck och en del av den elementära grammatiken.
- Alla slags fel förekommer i hög grad, också i mycket enkelt fritt tal.

Läsförståelse:

- Förstår namn, skyltar och andra mycket korta och enkla texter som anknyter till omedelbara behov.
- Känner igen enskilda uppgifter i enkel text om det finns möjlighet att vid behov läsa texten på nytt.
- Förmågan att förstå obekanta ord ens i mycket förutsebara sammanhang är begränsad.

Skrivning:

- Kan delge sina omedelbara behov med korta satser.
- Kan skriva ett antal satser och fraser om sig själv och sin närmaste krets (t.ex. svar på frågor eller minneslappar).
- Behärskar vissa grundläggande ord och uttryck och kan skriva mycket enkla huvudsatser.

- Utantill lärda fraser kan vara rätt skrivna men alla slags fel förekommer t.o.m. i synnerligen elementär fri skrivning.

A1.3 Fungerande elementär språkfärdighet Färdighetsnivå A1 Begränsad mest bekanta situationerna

Hörförståelse:

- Förstår enkla yttranden (personliga frågor och all dagliga anvisningar, önskingar och förbud) i rutinemässigt samtal med stöd av sammanhanget.
- Kan följa med enkla samtal som anknyter till konkreta situationer eller den egna erfarenheten.
- Förståelsen förutsätter också då det gäller enkla ärenden talat standardspråk som är långsammare än normalt och riktat till lyssnaren.

Tal:

- Kan berätta kort om sig själv och sin närmaste krets. Reder sig i de allra enklaste dialogerna och servicesituationerna. Behöver ibland hjälp av samtalspartnern.
- Kan uttrycka sig flytande om det mest bekanta, annars är pauser och avbrott mycket vanliga.
- Uttalet kan ibland orsaka förståelseproblem.
- Behärskar ett begränsat antal korta utantill lärda uttryck, det mest centrala ordförrådet och grundläggande satsstrukturer.
- Elementära grammatikaliska fel förekommer i hög grad också i mycket enkelt tal.

Läsförståelse:

- Kan läsa bekanta och en del obekanta ord. Förstår korta meddelanden som handlar om vardag och rutiner eller där det ges enkla instruktioner.
- Kan hitta enskilda behövliga uppgifter i en kort text (postkort, väderrapporter).
- Läser och förstår också ett kort textstycke mycket långsamt.

Skrivning:

- Reder sig i enkla lätt förutsebara skrivuppgifter i de mest bekanta situationerna som anknyter till vardagliga behov och erfarenheter.
- Kan skriva enkla texter (ett enkelt postkort, personuppgifter, enkel diktamen).
- Behärskar de allra vanligaste orden och uttrycken som har att göra med detaljer eller konkreta behov i elevens eget liv. Kan skriva några meningar som består av enkla sats.
- Många slags fel förekommer i elementär fri skrivning.

Färdighetsnivå A2 Grundförutsättningar för direkt socialt umgänge samt kort

A2.1 Den grundläggande språkfärdighetens begynnelsekedje

redogörelse

Hörförståelse:

- Kan förstå enkelt tal eller följa med i en diskussion om ämnen som är direkt viktiga för honom eller henne.
- Förstår det mest centrala innehållet i korta, enkla diskussioner som intresserar (anvisningar, meddelanden) och upptäcker när man på teve övergår från ett ämne till ett annat.
- Förståelse av också ett enkelt budskap förutsätter tydligt standardspråk i normalt tempo, och kräver dessutom ofta upprepning.

Tal:

- Kan med korta sats berätta om sin närmaste krets. Reder sig i enkelt umgänge och i de vanligaste servicesituationerna. Kan inleda och avsluta en kort dialog men sällan själv uppehålla en längre diskussion.
- Vissa bekanta avsnitt är flytande, men det förekommer många klart uppenbara pauser och felaktiga inledningar i talet.
- Uttalet är förståeligt trots att den främmande accenten är mycket uppenbar och trots att det felaktiga uttalet kan vålla enstaka problem med förståelsen.
- Behärskar det lätt förutsebara basordförrådet och många av de viktigaste strukturerna (såsom konjunktioner och tempusformer i förfluten tid).
- Behärskar i fritt tal den allra enklaste grammatiken på elementär nivå, men fortfarande förekommer det många fel även i språkets grundstrukturer.

Läsförståelse:

- Förstår enkla texter som innehåller det allra vanligaste ordförrådet (privata brev, korta nyhetsartiklar, vardagliga bruksanvisningar).
- Förstår huvudtankarna i texter och vissa detaljer i en text på några stycken. Kan lokalisera och jämföra enskilda uppgifter och klarar lätt av enkel slutledning utgående från sammanhanget.
- Läser och förstår också korta textstycken långsamt.

Skrivning:

- Reder sig i skrivuppgifter i de mest rutinmässiga vardagssituationerna.
- Kan skriva korta, enkla meddelanden (personliga brev, lappar) som har att göra med vardagliga behov och enkla, katalogmässiga beskrivningar om mycket bekanta ämnen (verkliga eller fiktiva personer, händelser, egna och familjens planer).
- Behärskar ett konkret ordförråd som anknyter till grundbehov samt grundläggande tempusformer och satser som är samordnade med enkla bindeord (och, men).
- Kan skriva de allra enklaste orden och strukturerna ganska rätt men gör gång på gång fundamentala fel (tempusformer, böjning) och använder många klumpiga uttryck i fri skrivning.

A2.2 Grundläggande språkfärdighet stadd i utveckling Grundförutsättningar för direkt socialt umgänge redogörelse**Hörförståelse:**

- Förstår tillräckligt för att kunna tillfredställa sina konkreta behov. Kan i stora drag följa tydligt tal om fakta.
- Kan i allmänhet känna igen ämnet i en pågående diskussion. Förstår vanlig vokabulär och ett mycket begränsat antal idiom i situationsbundet tal som handlar om bekanta eller allmänt kända ämnen.
- Förståelsen också av enkla budskap förutsätter standardspråk som uttalas långsamt och tydligt och dessutom rätt ofta behöver upprepas.

Tal:

- Kan ge en kort, katalogmässig beskrivning om sin närmaste krets och dess vardag. Kan delta i rutinsamtal om egna angelägenheter eller sådant som är viktigt för en själv. Kan behöva hjälp för att diskutera och måste undvika vissa ämnesområden.
- Talet är tidvis flytande men olika slags avbrott är mycket uppenbara.
- Uttalet är förståeligt trots att den främmande accenten är uppenbar och felaktigt uttal förekommer.
- Behärskar ett vanligt, vardagligt ordförråd och några idiomatiska uttryck ganska bra. Behärskar flera enkla och även några mera krävande strukturer.
- I mera omfattande fritt tal förekommer många fundamentala fel (t.ex. i verbens tempusformer) som tidvis kan göra talet svårförståeligt.

Läsförståelse:

- Förstår huvudtankarna och vissa detaljer i meddelanden på några stycken i alldagliga sammanhang som i viss mån är krävande (reklam, brev, matsedlar, tidtabeller) samt faktatexter (bruksanvisningar, smånotiser).
- Kan skaffa ny lätt förutsebar information om bekanta ämnen i välstrukturerade texter på några stycken. Kan utgående från formen och kontexten sluta sig till betydelsen av obekanta ord.
- Upprepad läsning och hjälpmedel är ofta nödvändiga för förståelsen av ett textstycke.

Skrivning:

- Reder sig i skrivuppgifter i rutinmässiga vardagssituationer.
- Kan skriva en mycket kort, enkel beskrivning av händelser, tidigare aktiviteter och personliga erfarenheter eller om alldagliga ting i sin livsmiljö (korta brev, minneslappar, ansökningar, telefonmeddelanden).
- Behärskar det grundläggande alldagliga ordförrådet, strukturerna och de vanligaste sätten att binda ihop ord och satser.
- Skriver enkla ord och strukturer rätt men gör fel i ovanligare strukturer och former och använder klumpiga uttryck.

Färdighetsnivå B1 vardagslivet

B1.1 Fungerande grundläggande språkfärdighet**Hörförståelse:**

- Förstår huvudtankarna och viktiga detaljer i tal som behandlar teman som återkommer i skolan, på arbetet eller under fritiden, inklusive korta referat. Får tag i huvudpunkterna i radionyheter, filmer, tv-program och tydliga telefonmeddelanden.
- Kan följa tal som baserar sig på gemensam erfarenhet eller allmänbildning. Förstår det gängse ordförrådet och ett visst antal idiom.
- Förståelse av längre talsekvenser förutsätter tydligare och långsammare standardspråk än normalt. Upprepningar behövs då och då.

Tal:

- Kan berätta också vissa detaljer om bekanta saker. Reder sig i de vanligaste alldagliga situationerna och inofficiella samtal på språkområdet. Kan kommunicera om sådant som är viktigt för eleven själv även i lite mer krävande situationer. En lång framställning eller abstrakta ämnen ger upphov till uppenbara svårigheter.
- Kan uppehålla förståeligt tal men pauser och tveksamhet förekommer i längre talsekvenser.

- Uttalet är klart förståeligt trots att den främmande accenten tidvis är uppenbar och uttalsfel i viss mån förekommer.
- Kan använda ett ganska omfattande vardagligt ordförråd samt några allmänna fraser och idiom. Använder många olika slag av strukturer.
- I längre fritt tal är grammatikfel vanliga (t.ex. artiklar och ändelser saknas), men de stör sällan förståelsen.

Läsförståelse:

- Kan läsa många slags texter på några sidor (tabeller, kalendrar, kursprogram, kokböcker) om bekanta ämnen och utan förberedelser följa huvudtankar, nyckelord och viktiga detaljer i texten.
- Kan följa huvudtankarna, nyckelord och viktiga detaljer i en text på ett par sidor som behandlar ett bekant ämne.
- Förståelsen kan vara bristfällig då det gäller ämnesområden som avviker från alldagliga erfarenheter samt detaljer i texten.

Skrivning:

- Kan skriva förståelig text som i viss mån förmedlar detaljerad vardagskunskap om verkliga eller fiktiva ämnen som intresserar.
- Kan skriva en klart utformad koherent text genom att foga ihop enskilda uttryck till längre avsnitt (brev, beskrivningar, berättelser, telefonmeddelanden). Kan effektivt förmedla bekant information genom de vanligaste formerna av skriftlig kommunikation.
- Behärskar ett tillräckligt ordförråd och de strukturer som behövs för texter i de flesta bekanta situationer, trots att interferens och uppenbara omskrivningar förekommer.
- Det rutinmässiga språkstoffet och grundstrukturerna är redan relativt felfria, men en del mer krävande strukturer och ordfogningar orsakar problem.

B1.2 Flytande grundläggande språkfärdighet Färdighetsnivå B1 Att sig i vardagslivet

Hörförståelse:

- Förstår tydlig, faktabaserad information som anknyter till bekanta och relativt allmänna ämnen i sammanhang som i viss mån är krävande (indirekta förfrågningar, arbetsdiskussioner, förutsebara telefonmeddelanden).
- Förstår huvudpunkterna och de viktigaste detaljerna i en pågående, formell eller informell mera omfattande diskussion.
- Förståelse förutsätter standardspråk eller en relativt bekant accent samt sporadiska upprepningar och omformuleringar. Diskussioner mellan infödda i snabbt tempo samt okända detaljer om främmande ämnesområden orsakar problem.

Tal:

- Kan med beskrivningar, specificeringar och jämförelser berätta om vanliga, konkreta ämnen och kan också redogöra för andra ämnen såsom filmer, böcker eller musik. Kan kommunicera säkert i de flesta vanliga situationer. Den språkliga framställningen är kanske inte särskilt exakt.
- Kan uttrycka sig relativt obehindrat. Trots att pauser och avbrott förekommer fortsätter talet och eleven gör sig förstådd.
- Uttalet är mycket lätt att förstå trots att intonationen och betoningen inte helt motsvarar målspråkets.
- Kan använda ett ganska omfattande ordförråd och vanliga idiom. Använder även många slags strukturer och komplicerade satser.
- Grammatikfel förekommer i viss mån men stör sällan ens mer omfattande kommunikation.

Läsförståelse:

- Kan läsa texter på några stycken om många slags ämnesområden (tidningsartiklar, broschyrer, bruksanvisningar, enkel skönlitteratur) och klarar också av texter som kräver en viss slutledningsförmåga i praktiska situationer som är viktiga för en själv.
- Kan söka fram och kombinera uppgifter ur olika texter på några sidor för att utföra en viss uppgift.
- Vissa detaljer och nyanser i långa texter kan förbli oklara.

Skrivning:

- Kan skriva personliga och mer offentliga meddelanden, och i dem innefatta nyheter och uttrycka tankar om bekanta abstrakta ämnen och om kultur som exempelvis musik eller film.
- Kan skriva en disponerad text på några stycken (anteckningar, korta sammandrag och redogörelser utifrån en klar diskussion eller framställning).
- Kan i viss mån motivera sina huvudtankar och ta hänsyn till läsaren.
- Behärskar ordförråd och satsstrukturer som behövs för många slag av skrivande.
- Kan uttrycka samordning och underordning.
- Kan skriva ett förståeligt och relativt felfritt språk, låt vara att det förekommer fel i krävande strukturer, i textens disposition och stil och att påverkan från modersmålet eller något annat språk är uppenbar.

B2.1 Självständig språkfärdighet, grundnivå

Hörförståelse:

- Förstår de centrala tankarna i muntlig framställning som är invecklad till språk och innehåll och som behandlar konkreta eller abstrakta ämnesområden.
- Kan följa detaljerade framställningar av allmänt intresse (nyheter, intervjuer, filmer, föreläsningar).
- Förstår huvudpunkterna i det talade, talarens avsikter och attityder, stil och grad av formalitet. Kan följa omfattande tal och invecklad argumentation om talets gång är tydligt markerad (t.ex. genom bindeord eller rytmisering). Kan komprimera innehållet eller återge de centrala detaljerna i det hörda.
- Förstår en stor del av en pågående diskussion men kan uppleva det svårt att förstå ett samtal i snabbt tempo som förs mellan infödda talare om dessa inte på något sätt försöker förtydliga budskapet.

Tal:

- Kan presentera klara och exakta beskrivningar av många slags erfarenheter, berätta om sina känslor samt redogöra för vilken personlig betydelse händelser och erfarenheter har. Kan aktivt delta i de flesta praktiska och sociala situationer samt i relativt formella diskussioner. Är kapabel att regelbundet kommunicera med infödda utan att oavsiktligt göra sig löjlig eller irriterande. Den språkliga framställningen är inte alltid helt elegant.
- Kan tala i ganska jämnt tempo och längre pauser i det talade förekommer endast sällan.
- Uttalet och intonationen är tydliga och naturliga.
- Kan mångsidigt använda språkets strukturer och ett relativt omfattande ordförråd som inkluderar idiomatiska och abstrakta ord. Visar en växande förmåga att reagera på de formkrav som situationen ställer.
- Behärskar grammatiken rätt väl och sporadiska fel försvårar i allmänhet inte förståelsen.

ivåB2 sig i regelbundet umgänge med infödda

Läsförståelse:

- Kan självständigt läsa texter på några sidor (tidningsartiklar, noveller, underhållnings- och faktalitteratur, rapporter och detaljerade anvisningar) inom den egna branschen eller på allmänna ämnesområden. Texterna kan handla om abstrakta eller fackmässiga ämnen och innehålla fakta, attityder och åsikter.
- Kan känna igen skribentens avsikt och textens syfte och lokalisera flera olika detaljer i en lång text. Kan snabbt se textinnehållet och bruksvärdet i ny information för att besluta om det lönar sig att bekanta sig närmare med texten.
- Endast idiom och kulturella anspelningar i långa texter vållar problem.

Skrivning:

- Kan skriva klart och detaljerat om många ämnesområden som intresserar, om bekanta abstrakta ämnen, rutinmässiga sakter samt mer formella sociala meddelanden (kritik, affärsbrev, anvisningar, ansökningar, sammandrag).
- Kan effektivt uttrycka sina kunskaper och åsikter i skrift samt kommentera andras synpunkter. Kan i sina texter kombinera eller komprimera information från olika källor.
- Behärskar ett omfattande ordförråd och krävande satsstrukturer samt språkliga medel för att åstadkomma en klar och koherent text. Följsamheten i olika nyanser och stilar är begränsad och i en lång framställning kan hopp från en sak till en annan förekomma.
- Behärskar rättskrivning, grammatik och användning av skiljeteckenrätt bra och felen leder inte till missförstånd. Modersmålets inflytande kan synas i det skrivna. Krävande strukturer samt följsamheten i uttryck och stil kan vålla problem.

B2.2 Fungerande självständig språkfärdighet

Hörförståelse:

- Förstår pågående eller bandat, klart disponerat standardspråk i alla situationer inom det sociala livet, utbildning och arbetsliv (inklusive officiella samtal och livliga samtal mellan infödda).
- Kan för krävande uppgifter kombinera invecklad och detaljerad information utifrån omfattande diskussioner eller framställningar. Kan sluta sig till uttalade attityder och sociokulturella anspelningar samt kritiskt bedöma det hörda.
- Förstår främmande talare och språkformer. Kraftigt bakgrundsbruller, språklig humor, ovanliga idiom samt kulturella anspelningar kan ännu vålla svårigheter.

Tal:

- Kan hålla en förberedd framställning om många slags allmänna ämnen. Är kapabel att umgås och fritt och behändigt kommunicera med infödda talare. Kan diskutera och underhandla om mångahanda saker, framföra och kommentera krävande tankegångar och haka på andras inlägg. Kan uttrycka sig säkert, tydligt och artigt enligt situationens krav. Framställningen kan vara schematisk och talaren måste ibland tillgripa omskrivningar.

- Kan kommunicera spontant, ofta mycket flytande och obehindrat trots sporadisk tveksamhet.
- Uttalet och intonationen är mycket tydliga och naturliga.
- Behärskar omfattande språkliga medel för att uttrycka konkreta och abstrakta, bekanta och obekanta ämnesområden säkert och tydligt i enlighet med situationens formella krav. Språkliga orsaker begränsar mycket sällan framställningen.
- Behärskar grammatiken väl. Talaren korrigerar ofta själv sina fel och felen stör inte förståelsen.

Läsförståelse:

- Kan självständigt läsa invecklade texter på flera sidor som skrivits för olika ändamål (dagstidningar, noveller, skönlitteratur). En del av dem kan vara obekanta eller endast delvis bekanta men betydelsefulla för personen själv.
- Kan känna igen skribentens attityd och textens syfte. Kan lokalisera och kombinera flera abstrakta uppgifter i invecklade texter. Förstår tillräckligt för att kunna komprimera huvudpunkterna eller uttrycka dem på ett annat sätt.
- Endast idiom och kulturella anspelningar i långa texter vållar problem.

Skrivning:

- Kan skriva tydliga, detaljerade, formella och informella texter om invecklade verkliga eller fiktiva händelser och erfarenheter för bekanta och tidvis obekanta läsare. Kan skriva essäer, formella eller informella redogörelser, göra erforderliga anteckningar och sammandrag.
- Kan skriva klara och välstrukturerade texter, uttrycka sin åsikt, argumentera systematiskt, analysera, resonera samt komprimera uppgifter och tankar.
- Det språkliga uttrycksförrådet begränsar inte skrivandet märkbart.
- Behärskar grammatiken, ordförrådet och textuppläggningsen väl. Fel kan förekomma i ovanliga strukturer, i idiomatiska uttryck samt i stilfrågor.
- krävand

C1.1 Avancerad språkfärdighet, grundnivå

språkbrukssituationer

Hörförståelse:

- Kan relativt lätt förstå längre tal eller framställningar (filmer, föreläsningar, diskussioner, debatter) om olika bekanta och allmänna ämnen även om det talade inte är tydligt strukturerat och innehåller idiomatiska uttryck och registerbyten.
- Har lätt för att förstå olika slags inspelningar i detalj och lägger märke till relationen mellan talarna samt deras avsikter.
- En främmande accent eller mycket dialektalt talspråk vållar svårigheter.

Tal:

- Är kapabel att hålla en längre, förberedd och även formell framställning. Kan aktivt delta i invecklade situationer med abstrakta och detaljerade ämnen samt leda rutinmässiga möten och smågrupper.
- Kan använda språket för social interaktion av många slag. Variationen mellan olika stilarter och språkformer vållar svårigheter.
- Kan kommunicera flytande, spontant och nästan obehindrat.
- Kan variera intonationen och placera satsbetoningen rätt för att uttrycka också de allra finaste betydelsenyanserna.
- Behärskar ett omfattande struktur och ordförråd som synnerligen sällan begränsar kommunikationen. Kan uttrycka sig säkert, tydligt och artigt enligt situationens krav.
- Behärskar grammatiken väl. En del slumpmässiga fel försvårar inte förståelsen och talaren kan ofta korrigera dem själv.

Läsförståelse:

- Förstår i detalj relativt långa och invecklade texter på olika områden.
- Kan efter behov variera sitt sätt att läsa. Kan läsa kritiskt och bedöma stilistiska nyanser samt lägger märke till skribentens attityder och dolda betydelser i texten. Kan lokalisera och kombinera många slags abstrakta uppgifter i invecklade texter, komprimera dem och dra krävande slutsatser utifrån texterna.
- För att förstå de mest krävande detaljerna och idiomatiska avsnitten i en text behövs hjälpmedel eller flera omläsningar.

Skrivning:

- Kan skriva tydliga, välstrukturerade texter om invecklade ämnen, uttrycka sig exakt och ta hänsyn till mottagaren. Kan skriva om verkliga och fiktiva ämnen med en säker och personlig stil och kan använda språket smidigt och mångsidigt. Kan skriva tydliga och omfattande redogörelser också om krävande ämnen.
- Skribenten visar att han eller hon behärskar många sätt att disponera texten och göra den mer koherent.
- Det språkliga uttrycksförrådet är mycket omfattande. Behärskar idiomatiska uttryck och vanliga fraser väl.
- Behärskar grammatiken, ordförrådet och textuppläggningsen mycket väl. Fel kan sporadiskt förekomma i idiomatiska uttryck samt i stilfrågor.

- Bilaga 2

Intyg

Information om elev med invandrarbakgrund som överförs till annan skola eller grundläggande utbildning

Namn:	Födelseid
Adress:	
Vårdnadshavare:	Vårdnadshavare:
Tel:	Tel:
Modersmål:	Religion:
Tilläggsuppgifter:	
Eleven överförs från (skola och klass/årskurs):	
Datum:	Lärare:
Eleven har läst följande ämnen:	
Kunskapsnivå:	
Följande läroböcker (avsnitt) har använts:	
Övrigt:	

Individuellt studieprogram

för elev med invandrarbakgrund

Namn:	Födelseid:
Vårdnadshavare:	Vårdnadshavare:
Tel:	Tel:
Familjesituation:	
Syskon:	
Adress:	
Modersmål:	Annat hemspråk i hemmet:
Hemland:	Ankomsttid till Finland:
Religion:	Medborgarskap:
Speciella dieter:	
Tilläggsuppgifter:	

Elevers förutsättningar och prestationsnivå

Tidigare skolgång	
Prestationsnivå (ämnesvis)	
Starka sidor	
Stödåtgärder <ul style="list-style-type: none"> - tolk - skolgångsbiträde - hjälpmedel - rehabilitering	

Undervisning

Förberedande undervisning

- tid
- tyngdpunktsområden
- lärare

Integrering

- i vilka ämnen
- i vilken klass/årskurs
- lärare

Grundläggande utbildning <ul style="list-style-type: none"> - årskursplacering (ämnesvis) - ämnesvisa arrangemang - lärare	
Svenska stöd <ul style="list-style-type: none"> - tid - tyngdpunktsområden - lärare	
Hemspråksundervisning <ul style="list-style-type: none"> - tid - tyngdpunktsområden - lärare	
Religionsundervisning: <ul style="list-style-type: none"> - tid - annan undervisning - lärare	
Specialundervisning: <ul style="list-style-type: none"> - deltids - överförd	
Övriga specialarrangemang	
Ansvarsfördelning <ul style="list-style-type: none"> - ämnesvis - helhet	

Mål och innehåll

Långsiktiga mål	
Ämnesvisa målsättningar och innehåll i aktuella ämnen <ul style="list-style-type: none"> - svenska som främmande språk - finska - engelska - hemspråk - matematik - fysik och kemi - miljö och natur - biologi - geografi - historia - religion - gymnastik - slöjd - musik - husligekonomi - hälsokunskap	
Kontaktpersoner:	
Uppföljning och utvärdering <ul style="list-style-type: none"> - ansvarspersoner - tid	
Bilagor	
Tilläggsuppgifter	

Vi har tillsammans enats om det individuella studieprogrammet

Datum: _____

Vårdnadshavare

_____

Vårdnadshavare

_____

Föreståndare/rektor

_____

Lärare

_____

Ansvarsperson

_____

Uppgifter i denna plan får delges andra instanser:

Ja
Nej